

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6CoP/11/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5321202282
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Mejstřík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5321202282.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Mejstříka a členiek senátu Mgr. Silvie Tisovej a JUDr. Miriam Štillovej, v právnej veci navrhovateľa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX C. XXX, zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Anton Kupšo, advokát, so sídlom Moyzesova 34, 022 01 Čadca, IČO: 35 675 071, proti osobe oprávnenej výživou: D. E., rod. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX F. XXXX, zastúpenej: MAJCHRÁK & MAJCHRÁK, advokáti, s. r. o., so sídlom 023 05 Nová Bystrica 850, pracovisko: Fraňa Kráľa 2080, 022 01 Čadca, IČO: 36 416 525, o návrhu navrhovateľa na zrušenie výživného a o vzájomnom návrhu osoby oprávnenej výživou na zvýšenie výživného, na odvolanie osoby oprávnenej výživou voči rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 7Pc/11/2021 - 294 zo dňa 27.10.2022, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a II. **m e n í t a k**, že :
Vyživovaciú povinnosť navrhovateľa voči osobe oprávnenej výživou určenú naposledy Rozsudkom Okresného súdu Čadca č. k. 5Pc/8/2018 – 53 zo dňa 27.09.2018 v spojení s Rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 11CoP/56/2019 – 83 zo dňa 15.10.2019, **z r u š u j e** dňom 26.05.2023.

Vo zvyšnej časti návrh navrhovateľa na zrušenie vyživovacej povinnosti **z a m i e t a** .

II. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III. **p o t v r d z u j e** .

III. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov prvostupňového ani odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom č. k. 7Pc/11/2021 -294 zo dňa 27.10.2022 Okresný súd Čadca (od 01.06.2023 Okresný súd Žilina, pracovisko Čadca, ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) zrušil vyživovaciú povinnosť navrhovateľa voči osobe oprávnenej výživou (ďalej aj „oprávnená“) určenú naposledy rozsudkom Okresného súdu Čadca č. k. 5Pc/8/2018 - 53 zo dňa 27.09.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 11CoP/56/2019 - 83 zo dňa 15.10.2019 odo dňa 01.07.2022 (výrok I.). Vo zvyšnej časti návrh navrhovateľa na zrušenie vyživovacej povinnosti zamietol (výrok II.). Súčasne vzájomný návrh oprávnenej na zvýšenie výživného zamietol (výrok III.). Vo výroku IV. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Prvostupňový súd dospel k záveru, podľa ktorého je daný dôvod na zrušenie vyživovacej povinnosti navrhovateľa, avšak nie odo dňa podania návrhu 24.08.2021, ale až od 01.07.2022. Zároveň mal za to, že nie je dôvod na zníženie výživného za obdobie od 24.08.2021 do 01.07.2022, ani na zvýšenie výživného od 28.06.2022 (odo dňa podania vzájomného návrhu na zvýšenie výživného) do 01.07.2022 (do dňa zrušenia vyživovacej povinnosti). Poukázal na to, že v čase posledného rozhodovania o vyživovacej povinnosti navrhovateľ mal reálny príjem 480 eur mesačne, avšak vychádzalo sa z jeho potenciálu 750 eur mesačne; aktuálne je príjem navrhovateľa 770 eur, a teda jeho príjem sa podstatným

spôsobom nezmenil. Oproti predchádzajúcemu obdobiu navrhovateľ býva v rodinnom dome sám, naďalej má vyživovaciu povinnosť k mal. B. (85 eur mesačne) a k mal. G. (100 eur mesačne od 03/2022), pričom konštatoval, že vyživovacia povinnosť k synovi H. zanikla v júni 2021, keď tento ukončil štúdium na strednej škole a zamestnal sa.

Pokiaľ ide o zmenu pomerov na strane oprávnenej, túto rozdelil na tri samostatné časové obdobia: Prvým je obdobie od podania návrhu na zrušenie výživného dňa 24.08.2021 do pôrodu oprávnenej dňa 07.12.2021, v ktorom období bola oprávnená tehotná, avšak táto okolnosť podľa súdu prvej inštancie nespôsobovala zánik vyživovacej povinnosti navrhovateľa. Súčasne bola študentkou 3. ročníka I. J. K. E. D., K. C. E., študijný program: I. F. L. C. M. C. (ďalej aj „VŠ“), dennou formou.

Hoci výučba prebiehala od septembra do decembra 2021 pre ochorenie COVID 19 online formou, musela sa zúčastňovať vyučovania návštevou seminárov a prednášok denne počas pracovných dní. Preto súd prvej inštancie konštatoval, že v tomto období nebola schopná mať riadne zamestnanie a sama sa živiť, a teda nebol daný dôvod na zrušenie vyživovacej povinnosti. Súd prvej inštancie porovnávajú aktuálne pomery oprávnenej oproti času posledného rozhodovania o výživnom, keď mala táto 15 rokov a navštevovala 5. ročník Obchodnej akadémie v N., nezistil ani dôvod na zníženie výživného. Súčasne poukázal na to, že v danom období bývala v rodinnom dome so starými rodičmi, matkou, ktorá si voči nej plnila vyživovaciu povinnosť, a so svojím priateľom, ktorý jej prispieval podľa potreby. Príjem v podobe tehotenského štipendia v sume 200 eur mesačne vyhodnotil ako formu sociálnej podpory študenta určenú na uhrádzanie výdavkov spojených so štúdiom, živobytím a tehotenstvom. Konštatoval, že príjem z brigádnickej činnosti vo výške 200 eur mesačne už oprávnená nedosahovala a v roku 2021 jej bola vyplatená iba jednorazová suma 115,50 eur.

Za druhé časové obdobie prvostupňový súd považoval obdobie od 07.12.2021 (deň pôrodu) do ukončenia školského roku 2021/2022 dňa 30.06.2022, kedy bola oprávnená študentkou 3. ročníka vysokej školy dennou formou, avšak mala schválený individuálny študijný plán. Podľa súdu prvej inštancie bola riadnou študentkou, a teda ani v tomto období nebola schopná sama sa živiť. Taktiež nevidel dôvod na zníženie výživného, keďže sa oprávnenej narodila dcéra L., čím jej vznikla vyživovacia povinnosť k mal. dieťaťu. Dospel k záveru, že rodičovský príspevok, ktorý oprávnená poberala vo výške 10.000 Kč mesačne, a prídavok na dieťa vo výške 630 Kč mesačne od marca 2022 a vo výške 30 eur mesačne od apríla 2022, sú sociálne dávky prioritne určené na zabezpečenie riadnej starostlivosti o mal. dieťa, a nie na zabezpečovanie životných potrieb oprávnenej. Poukázal, že bytové pomery a príspevky na výživu zo strany matky a priateľa zostali nezmenené. Súčasne konštatoval, že za obe uvedené obdobia výživné navrhovateľa určené vo výške 110 eur mesačne zodpovedá potrebám oprávnenej, berúc do úvahy jej príjem a výdavky, ako aj zmenu pomerov v podobe štúdia na vysokej škole a zodpovedá aj pomerom na strane navrhovateľa, u ktorého nekonštatoval zásadnú zmenu pomerov odôvodňujúcu zníženie výživného, keďže mu zanikla vyživovacia povinnosť k synovi H.. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal aj na rozdielny prístup navrhovateľa k dcére G., na ktorú ako študentku osemročného gymnázia dobrovoľne platí výživné v sume 100 eur mesačne oproti oprávnenej, ktorej hradí 110 eur mesačne, aj keď táto chodí na vysokú školu a má s tým spojené vyššie výdavky.

V treťom časovom období od 1.7.2022 do dňa rozhodnutia súdu (27.10.2022), prvostupňový súd konštatoval, že oprávnená začala bývať spoločne s priateľom a ich mal. dcérou v prenajatom byte s mesačným nájomným 460 eur, pričom jej priateľ bol zamestnaný s priemerným mesačným príjmom 24.400 Kč; na bývanie oprávnená prispievala priateľovi 100 eur mesačne. Za významnú okolnosť, pre ktorú súd prvej inštancie pristúpil k zrušeniu vyživovacej povinnosti navrhovateľa, považoval skutočnosť, že oprávnená neurobila v riadnom termíne bakalársku skúšku, pretože neobhájila bakalársku prácu, a teda v školskom roku 2022/2023 opakuje 3. ročník, počas ktorého musí bakalársku prácu prepracovať, odovzdať a obhájiť, avšak semináre a prednášky už navštevovať nebude. Prvostupňový súd dospel k záveru, podľa ktorého predĺženie vysokoškolského štúdia o ďalší rok nemôže ísť na ťarchu navrhovateľa, nakoľko pokiaľ by si oprávnená plnila svoje študijné povinnosti riadne, štúdium by ukončila v riadnom termíne a bola by schopná sama sa živiť. Z tohto dôvodu vyživovaciu povinnosť navrhovateľa voči oprávnenej zrušil od 1.7.2022, majúc za to, že týmto dňom končí školský rok 2021/2022.

Pokiaľ ide o vzájomný návrh oprávnenej na zvýšenie výživného, súd prvej inštancie nevidel dôvod na tak krátke obdobie (tri dni od podania návrhu 28.06.2022 do zrušenia vyživovacej povinnosti 30.06.2022), výživné zvýšiť.

2. O trovách konania rozhodol podľa § 52 v spojení s § 57 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

3. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie oprávnená poukazujúc na to, že vyživovacia povinnosť rodiča k dieťaťu je najzákladnejšou povinnosťou v živote rodiča trvajúcou dovtedy,

kým dieťa nie je schopné samostatne sa živiť, čo v prejednávanej veci nebolo splnené. Považovala za preukázané, že nemá žiadny príjem zo zamestnania či brigády, naďalej je študentkou dennej formy vysokej školy, od pôrodu v 12/2021 už nepoberá tehotenské štipendium ani rodičovský príspevok v Slovenskej republike („SR“), tento poberá z Českej republiky („ČR“), avšak podľa oprávnenej jeho účelom nie je pokryť jej náklady.

Oprávnená namietala, že rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo prekvapivé a založené na nesprávnom závere, podľa ktorého neurobenie skúšky na vysokej škole a následné predĺženie jej vysokoškolského štúdia o ďalší rok nemôže ísť na ľarchu navrhovateľa a je dôvodom na zrušenie jeho vyživovacej povinnosti voči oprávnenej, hoci navrhovateľ takýto dôvod nikdy počas konania ani len netvrdil. Ďalej poukázala na to, že školský, resp. akademický rok sa v zmysle zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách nekončí 30.06., ale 31.08., a teda nebolo namieste zrušiť vyživovaciu povinnosť od 01.07.2022. Uviedla, že úspešne absolvovala všetky povinné predmety, dosiahla počet potrebných kreditov, spísala a odovzdala prácu, no neobhájila ju, pričom podľa čl. 21 ods. 22 študijného poriadku VŠ ak komisia odporučí (bakalársku) prácu prepracovať, ďalšia obhajoba sa uskutoční v nasledujúcom akademickom roku. Trvala na tom, že neprerušila štúdium, je ďalej študentkou dennej formy, t. č. pre tehotenstvo na individuálnom pláne, ktorý taktiež vyžaduje sústavnú prípravu na skúšky, semináre, prednášky a pod. Podľa oprávnenej následky posúdenia súdu prvej inštancie sú extrémne nespravodlivé a nezohľadňujú jedinečné okolnosti jej prípadu, pričom poukázala na komplikácie spojené s tehotenstvom a pôrodom a následnými zdravotnými problémami. Prístup súdu prvej inštancie, podľa názoru ktorého si za neúspech na skúške môže iba sama a mala by ísť pracovať, považovala za príliš formalistický. Poukázala na to, že navrhovateľ jej prestal platiť výživné už pred niekoľkými mesiacmi, preto sú jej príjmom len prídavky v sume 30 eur. Mala za to, že svoje výdavky v konaní riadne preukázala a zdokladovala, tieto súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí opomenul, pričom má výrazne obmedzené a zásadne zmenené pomery v dôsledku potreby zaobstaráť základné potreby vlastnému dieťaťu. Podľa oprávnenej došlo k zmene pomerov odôvodňujúcej zvýšenie výživného na sumu min. 200 eur mesačne, a nie jeho zníženie, a to už len v súvislosti so zmenou jej veku, nástupom na vysokú školu, s jej tehotnosťou, následným narodením dieťaťa a starostlivosťou oň, ako aj z dôvodu inflácie a rýchleho rastu cien tovarov, s čím sú spojené ďalšie zásadné výdavky.

Ďalej poukázala, že navrhovateľ ako otec splodil 4 deti, o ktoré sa nezaujíma a pokiaľ ide o jeho príjem, uvádza, že je s ním spokojný a práca ho baví; jeho príjem by však mal pokryť výdavky detí, ktoré sa rozhodol mať. Podľa nej sa súd prvej inštancie nevysporiadal s otcom tvrdým výdavkom vo výške 350 eur na stravovanie mesačne, čo je polovica jeho príjmu a súčasne prevyšuje sumu výživného voči všetkých štyroch deťom, ktoré hradí.

V kontexte vyššie uvedeného mala za to, že sú splnené podmienky pre priznanie náhrady trov konania oprávnenej, pretože v dôsledku amorálneho a nezdôvodneného postupu navrhovateľa voči nej vynakladá značné prostriedky na právneho zástupcu.

Záverom navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že zvýši vyživovaciu povinnosť navrhovateľa na oprávnenú na sumu 200 eur mesačne od podania návrhu a uloží mu nahradiť jej trovy konania vo výške 2.464,66 eur.

4. Navrhovateľ sa k podanému odvolaniu vyjadril tak, že jeho tvrdenia sú od podania návrhu na zrušenie výživného na plnoletú dcéru konštantné a od počiatku tvrdí, že oprávnená sa počas štúdia na VŠ, kedy v podstate nemala žiaden príjem okrem príjmu z brigádnickej činnosti, rozhodla mať vlastné dieťa, so starostlivosťou o ktoré sú spojené vysoké náklady. Oprávnená si podľa neho ani tú jedinou povinnosť riadne študovať na ňou vybranej vysokej škole nespĺnila, bakalársku prácu neobhájila pre príliš vysokú zhadu, a teda si vlastnou nerozvážnosťou a nedôslednosťou predĺžila štúdium o ďalší rok. Poukazoval na to, že priateľ oprávnenej by jej takisto v zmysle Zákona o rodine mal prispievať na jej zvýšené výdavky v súvislosti s tehotenstvom a následným materstvom. Mal obavu, že ak sa oprávnená rozhodne mať ďalšie dieťa, štúdium a jeho povinnosť platiť výživné bude neustále predlžovať. Podľa názoru navrhovateľa bolo v konaní vykonané rozsiahle a dôsledné dokazovanie, a to aj z úradnej moci a boli riadne preskúmané príjmy a výdavky oboch účastníkov konania. Považoval za zrejmé, že má prácu, v ktorej je činný dlhodobo, jeho mzda narastá a práca mu vyhovuje. Nedávno (08/2022) mu bol zistený problém so srdcom, v dôsledku čoho absolvoval vyšetrenia a bol mu odporučený šetriaci režim. Poukázal na to, že má ešte ďalšie vyživovacie povinnosti k iným mal. deťom, s ktorými sa stretáva. Pokiaľ mu príjem nestačí na pokrytie jeho výdavkov, občas mu pomôžu jeho rodičia. Mal za to, že celkový príjem oprávnenej pozostávajúci z tehotenského štipendia (počas tehotenstva) v sume 200 eur, následne z rodičovského príspevku z ČR vo výške cca 10.000 Kč, prídavku na dieťa v sume 30 eur, z nepravidelného príspevku od matky a priateľa oprávnenej ako aj výživného od navrhovateľa

je dostatočný na to, aby pokryl nielen jej výdavky aj výdavky jej mal. dcéry. Poukázal na vyjadrenie oprávnenej na pojednávaní dňa 27.09.2022, že výdavky platí zo svojho, tieto príjmy jej postačujú a v prípade nutnosti požiada svojho priateľa o finančnú výpomoc. Považoval za zvláštne, že oprávnená prispieva na nájomné svojmu priateľovi 100 eur mesačne, hoci by tieto finančné prostriedky mohla použiť na seba alebo na svoju dcéru. Navyše priateľ oprávnenej zaslal navrhovateľovi sms s tým, že tých 100 eur nepotrebujú. Podľa navrhovateľa zvýšené výdavky na bývanie a stravovanie vznikli z rozhodnutia oprávnenej a jej priateľa bývať v samostatnej domácnosti. Okrem toho oprávnená nemá v podstate už dva roky žiadne výdavky spojené so štúdiom, nakoľko najskôr študovala dištančne pre COVID 19 a následne tzv. medziročník pre neobhájenie záverečnej práce. Podľa jeho názoru nedošlo k takej zmene pomerov odôvodňujúcej zvýšenie výživného, naopak výživné by sa malo znížiť alebo zrušiť. Aktuálny nárast všetkých cien pociťuje nielen oprávnená, ale aj navrhovateľ. Výdavok na stravu je spôsobený nákupom hotových obedov, ako aj jednotlivých potravín v obchodoch; podľa navrhovateľa oprávnená má výdavok na stravu 200 eur, pretože sa stravuje prevažne doma. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil a priznal mu náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

5. Vyjadrenie navrhovateľa oprávnená považovala za účelové, zavádzajúce a amorálne, keď ju tento pokrytecky poučča o tom, že sa mala lepšie učiť, opomínajúc jej zdravotné a psychické problémy počas tehotenstva a štúdia spôsobené aj jeho pričinením a správaním sa. Za absurdné považovala jeho tvrdenie, podľa ktorého peniaze vlastne ani nepotrebuje, prípadne, že rodičovský príspevok jej stačí pre pokrytie vlastných potrieb, resp. poukazuje na príspevky, ktoré nepoberá (tehotenské štipendium, príjem z brigády, výživné od otca) alebo na príjmy iných osôb. Jeho postoj k práci považovala za pohodlnosť, na ktorú nemôžu doplácať jeho deti, o ktoré sa nezaujíma. Mala za to, že pokiaľ je návrh navrhovateľa na zrušenie vyživovacej povinnosti nedôvodný, o čom nepochybuje, keď sa tento počas jej tehotenstva namiesto zvýšenia výživného rozhodol prestať ho platiť, musí jednoznačne nahradiť trovy konania, ktoré vznikli oprávnenej. V ďalšom zotrvala na svojej argumentácii uvedenej v odvolaní.

6. Vo vyjadrení z 7.3.2023 navrhovateľ zotrval na svojej dovtedajšej argumentácii.

7. Na výzvu odvolacieho súdu navrhovateľ oznámil, že dostal výpoveď z pracovného pomeru a uplynutím výpovednej doby dva mesiace sa stáva nezamestnaným. Z pojednávania nariadeného v odvolacom konaní sa ospravedlnil. Z ním predloženej výpovede z pracovného pomeru z 20.11.2023 vyplynul dôvod výpovede podľa § 63 ods. 1 písm. c) Zákonníka práce pre menej závažné porušenie pracovnej disciplíny a podľa predloženého potvrdenia dosiahol v období 1/2023 – 10/2023 priemernú čistú mesačnú mzdu v sume 715 €.

8. Na výzvu odvolacieho súdu oprávnená k zmene svojich pomerov uviedla, že rodičovský príspevok z ČR v sume 10.000 Kč prestala poberať v 06/2023 a od 07/2023 poberá rodičovský príspevok v SR v sume 345 eur mesačne. Obdobne to platí pre prídavok na dieťa, ktorý poberala do 06/2023 vo výške 1.330 Kč mesačne a od 07/2023 ho poberá vo výške 60 eur. Podľa jej názoru poberanie uvedených dávok nemá relevanciu k určeniu vyživovacej povinnosti, pretože nesúvisí s možnosťami, schopnosťami a majetkovými pomermi rodiča a ich účelom nie je pokryť jej náklady. Ďalej poukázala na to, že úspešne absolvovala bakalársky stupeň štúdia, získala titul Bc., pričom k záverečnej obhajobe došlo dňa 25.05.2023; podľa nej jej patrí výživné od otca v zmysle zákona do konca akademického roka, t. j. do 31.08.2023. Od septembra 2023 už nie je študentkou VŠ. Preukázala tiež plnenie vyživovacej povinnosti zo strany svojej matky, ktorá podľa predloženého potvrdenia dosiahla v období 10/2022-10/2023 priemernú čistú mesačnú mzdu vo výške 656 €. Taktiež mala za to, že príjem jej partnera, s ktorým uzavrela manželstvo dňa 12.08.2023, nemá žiadny súvis s určením vyživovacej povinnosti. Určenie dátumu zániku vyživovacej povinnosti ponechala na úvahu odvolacieho súdu s tým, že sa aktuálne stará o malé dieťa vyžadujúce si sústavnú starostlivosť, ktorá jej dovoľuje vykonávať nanajvýš brigádu. Namietala, že navrhovateľ by mohol dosahovať podstatne vyšší príjem vo výške 1 500 eur v čistom. V podaní zo dňa 05.12.2023 oprávnená trvala na účasti a výsluchu navrhovateľa na pojednávaní za účelom preukázania ním tvrdených, ale nepreukázaných výdavkov vo výške 1.270 eur, ktoré sú o 60 % vyššie než jeho príjem.

9. V podaní zo dňa 07.12.2023 navrhovateľ poukázal na uzavretie manželstva zo strany oprávnenej s tým, že rodičia plnia svoju vyživovaciu povinnosť voči svojim ženatým/vydatým deťom len v tom prípade, ak ich manžel nie je schopný svoju vyživovaciu povinnosť plniť vôbec alebo len v obmedzenej miere. Keďže manžel oprávnenej pracuje a pracoval už aj počas jej tehotenstva, kým ešte neboli manželia, mal navrhovateľ za to, že napadnutý rozsudok je správny a navrhol ho potvrdiť.

10. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“, v spojení s § 3 ods. 5 CMP), preskúmal vec v intenciách ust. § 65 a § 66 CMP a po vykonaní odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP rozsudok prvoinštančného súdu v napadnutých výrokoch I. a II. podľa ust. § 388 CSP zmenil a v napadnutom výroku III. podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

11. Z obsahu spisového materiálu mal odvolací súd preukázané, že návrhom zo dňa 24.8.2021 sa navrhovateľ ako osoba povinná na platenie výživného domáhal zrušenia vyživovacej povinnosti voči oprávnenej - svojej plnoletej dcére. Oprávnená vzájomným návrhom zo dňa 28.6.2022 sa domáhala zvýšenia vyživovacej povinnosti navrhovateľa - svojho otca. Ďalej z vykonaného dokazovania boli preukázané pomery účastníkov tak, ako sú opísané v odsekoch 1., 7. a 8. odôvodnenia tohto rozsudku.

12. Odvolací súd uvádza, že vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom je upravená v ustanovení § 62 a nasl. zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“). Tento explicitne upravuje aj dĺžku trvania vyživovacej povinnosti, a to do doby, kým dieťa nie je schopné samé sa živiť, t. j. kým nedosahuje pravidelný príjem, z ktorého môže uhrádzať svoje potreby. Podľa ustálenej judikatúry vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom trvá počas obdobia, kedy dieťa študuje, nakoľko je jednou zo základných povinností rodiča viesť dieťa k získaniu vzdelania, a tým vytvoriť priestor pre jeho sebarealizáciu. Uvedené platí aj vtedy, ak má dieťa počas štúdia nepravidelný príjem napr. zo študentskej brigády. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že vyživovacia povinnosť rodičov k deťom má aj tzv. obnoviteľný charakter, keď sa dieťa uchádza o štúdium na vysokej škole a medzi prijatím na vysokoškolské štúdium a ukončením strednej školy bolo nútené dočasne pracovať. Odvolací súd zdôrazňuje, že v prípade vysokoškolského štúdia sa v aplikačnej praxi za ukončenie prípravy na budúce povolanie považuje ukončenie vysokej školy v určitom študijnom programe. Vyživovacia povinnosť preto končí dosiahnutím prvého najvyššieho stupňa vzdelania v bežnom vzdelávacom procese t. j. prvá ukončená vysoká škola alebo univerzita. Vtedy možno konštatovať, že dieťa dosiahlo vo svojom odbore najvyšší možný stupeň vzdelania a je teda pripravené živiť sa ďalej samé; prípadné rozhodnutie dieťaťa po skončení jednej vysokej školy pokračovať v štúdiu na druhej vysokej škole už nezakladá povinnosť ďalšieho vyživovania. Na tomto mieste odôvodnenia je potrebné doplniť, že dieťa je schopné sa samo živiť aj v prípade, ak ukončilo prípravu na budúce povolanie a nepodarilo sa mu uplatniť na trhu pracovných príležitostí, pokiaľ mu vznikne nárok na vyplácanie sociálnych dávok v akejkoľvek výške (v tejto súvislosti viď napr. rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31. 3. 2020, sp. zn. 11CoP/465/2019). Z vyššie uvedeného je zrejmé, že ustálená judikatúra v súvislosti s otázkou trvania vyživovacej povinnosti vyvodila záver, podľa ktorého pre nadobudnutie schopnosti samostatne sa živiť sú dané podmienky ukončením jedného štúdia toho istého stupňa, keď dieťa definitívne získa predpoklady na výkon povolania.

13. V prejednávanej veci s poukazom na prvostupňovým súdom zistený a odvolacím súdom doplnený skutkový stav bolo preukázané, že oprávnená ukončila vysokoškolské štúdium prvého stupňa obhájením bakalárskej práce dňa 25.5.2023. Nakoľko nepokračuje v ďalšom štúdiu (vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa), odvolací súd ustálil, že v nasledujúci deň nadobudla schopnosť sama sa živiť, a teda dňom 26.5.2023 vyživovacia povinnosť (oboch) rodičov k nej zanikla. Vzhľadom k tomu odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že vyživovaciú povinnosť navrhovateľa ako jej otca zrušil od 26.5.2023; nakoľko otec sa domáhal zrušenia vyživovacej povinnosti od podania návrhu (24.08.2021), v tejto časti odvolací súd návrh zamietol.

Odvolací súd v tejto súvislosti dopĺňa, že sa plne stotožnil s odvolacou námietkou oprávnenej, podľa ktorej za dôvod na zrušenie vyživovacej povinnosti nemožno považovať neobhájenie bakalárskej práce na VŠ v riadnom termíne, v dôsledku ktorej skutočnosti sa jej štúdium predĺžilo o jeden rok. K predĺženiu štúdia podľa názoru odvolacieho súdu totiž nedošlo úmyselným konaním zo strany oprávnenej za účelom zneužívaniu rodičovskej vyživovacej povinnosti (napr. z dôvodu negatívneho postoja k práci a pod.), resp. z iných dôvodov, ktoré by boli v rozpore s dobrými mravmi. Naopak, na predĺžení štúdia mala podiel osobná situácia oprávnenej, ktorá počas štúdia otehotnela a v dôsledku komplikovaného pôrodu mala v ďalšom období (predchádzajúceho obhajobe bakalárskej práce) zdravotné ťažkosti. Takýto čiastkový neúspech v štúdiu aj v súvislosti s okolnosťou, že ostatné podmienky pre ukončenie prvého stupňa vysokoškolského štúdia oprávnená splnila v riadnom termíne, je plne akceptovateľný a nemôže predstavovať dôvod pre „predčasné“ ukončenie vyživovacej povinnosti otca tak, ako to uviedol súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku.

14. Naopak za nedôvodnú považuje odvolací súd námietku oprávnenej, podľa ktorej najskôr je možné zrušiť vyživovaciú povinnosť až po ukončení akademického roka, v ktorom obhájila bakalársku prácu,

považujúc sa naďalej za študentku (t. j. až od 1.9.2023), nakoľko podľa § 65 ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov štúdium sa riadne skončí absolvovaním štúdia podľa príslušného študijného programu; dňom skončenia štúdia je deň, keď je splnená posledná z podmienok predpísaných na riadne skončenie štúdia daného študijného programu. Ako už bolo uvedené vyššie, všetky podmienky pre ukončenie štúdia oprávnená splnila dňa 25.05.2023.

15. Odvolací súd pre úplnosť dodáva, že pokiaľ za deň, kedy končí vyživovacia povinnosť navrhovateľa, určil deň nasledujúci po ukončení štúdia, k veci nepristupoval formalisticky, ale skúmal, či má oprávnená po skončení štúdia prostriedky na živobytie. V tejto súvislosti bolo vykonaným dokazovaním preukázané, že oprávnená je poberateľkou rodičovského príspevku (v sume 345 € mesačne), teda má príjem, z ktorého môže, pokiaľ sa nezamestná, hradiť svoje potreby. Odvolací súd zdôrazňuje, že rodičovský príspevok predstavuje štátnu sociálnu dávku určenú na finančné zabezpečenie a kompenzácia straty príjmu rodiča zo zárobkovej činnosti v dôsledku osobnej starostlivosti o dieťa (viď rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 29Sa/5/2019 z 27.8.2019 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Sžsk/118/2019 z 25.11.2020). Odvolací súd nesúhlasí s názorom oprávnenej, podľa ktorého uvedená dávka má (prioritne, resp. výlučne) slúžiť na zabezpečenie potrieb dieťaťa oprávnenej, čo naopak platí napr. pre rodinné prídavky, ktoré sú výslovne určené na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa (viď § 1 zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení).

16. Odvolací súd vo vzťahu k tehotenstvu a materstvu oprávnenej, ktorými navrhovateľ pôvodne zdôvodňoval svoj návrh na zrušenie vyživovacej povinnosti k nej, považuje za dôležité uviesť, že tieto skutočnosti nezabavovali navrhovateľa vyživovacej povinnosti voči oprávnenej a táto nezanikla tak, ako sa domnieval. Hoci oprávnená ako nevydatá matka má voči otcovi svojho dieťaťa jednoznačne nárok na príspevok na výživu matky a nárok na príspevok na úhradu nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom (§ 74 ods. 1 Zákona o rodine), ich zmyslom je poskytnúť ochranu nevydatej matke, a to jednak v súvislosti so znížením jej zárobkových možností v dôsledku tehotenstva a pôrodu (v prejednávanej veci napr. so znížením možnosti dosahovať príjem z brigádnickej činnosti), jednak v súvislosti so zvýšením nákladov v dôsledku narodenia dieťaťa. Na základe vykonaného dokazovania odvolací súd ustálil, že túto vyživovaciu povinnosť voči oprávnenej si jej partner a otec jej dieťaťa náležite a dobrovoľne plnil, preto okolnosť tehotenstva a materstva nepovažoval za dôvod pre zvýšenie ale ani pre zníženie výživného zo strany navrhovateľa. Odvolací súd pre úplnosť podotýka, že až „v prípade uzavretia manželstva potomkom má prednosť vzájomná vyživovacia povinnosť medzi manželmi, kým rodičovská povinnosť má podpornú funkciu, a to v prípade, keď manžel nie je spôsobilý zabezpečiť všetky odôvodnené potreby.“ (R 4/1972).

17. Odvolací súd ďalej konštatuje, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o zvýšení vyživovacej povinnosti navrhovateľa na základe návrhu oprávnenej, resp. o jej znížení v intenciách záverov vyplývajúcich z rozhodnutia odvolacieho súdu č. k. 6CoP/4/2022 – 141 zo dňa 31.03.2022, vykonal dostatočné dokazovanie, ktoré následne správne právne posúdil a pri rozhodovaní vychádzal zo zásad stanovených Zákonom o rodine týkajúcich sa vyživovacej povinnosti rodičov k deťom. So závermi súdu prvej inštancie vrátane hodnotenia výšky výživného v obdobiach od podania návrhu navrhovateľom 24.8.2021 do dňa pôrodu oprávnenej a následne od 7.12.2021 do konca júna 2022, sa odvolací súd stotožnil.

18. Odvolací súd má taktiež za to, že ani následne od júla 2022 do zrušenia vyživovacej povinnosti týmto rozsudkom (25.5.2023) nebol dôvod tak na zníženie ako ani na zvýšenie výživného. Podľa názoru odvolacieho súdu oprávnená v odvolaní neuviedla žiadne dôvody, ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový alebo právny stav, resp. s ktorými by sa už nevysporiadal súd prvej inštancie. Vzhľadom k uvedenému odvolací súd rozsudok v napadnutom výroku III. potvrdil.

19. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku v tejto časti odvolací súd podotýka, že je mu zrejmý nárast výdavkov oprávnenej spojených s nástupom na vysokú školu oproti stavu, keď bola výška výživného preskúmaná naposledy (rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 27.9.2018 v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu z 15.10.2019, kedy bola oprávnená študentkou 5. ročníka strednej školy). Avšak návrh na zvýšenie výživného oprávnená podala až po tom, čo neobhájila bakalársku prácu, a hoc v štúdiu pokračovala, semináre a prednášky už nenavštevovala, a preto jej už osobitné zvýšené náklady spojené so štúdiom (na cestovné, študijné materiály a pod., ktoré mala práve v období pred

podaním návrhu na zvýšenie výživného), nevznikli. Obsahom jej ďalšieho štúdia bolo v podstate už len prepracovanie a obhajoba bakalárskej práce. Ďalšie vykonaným dokazovaním preukázané náklady, ktoré nemala v čase posledného skúmania pomerov, vznikli v súvislosti s jej materstvom, pričom ako už bolo uvedené vyššie, tieto mohla/mala uspokojovať zo štátnych sociálnych dávok resp. z príspevku od svojho partnera.

20. Odvolací súd preto konštatuje, že naposledy určené výživné zodpovedalo potrebám oprávnenej, ako aj pomerom navrhovateľa v preskúmanom období. Pokiaľ oprávnená namietala, že navrhovateľ by mohol potenciálne dosahovať príjem vo výške 1.500 €, ktorý mimochodom presahuje priemernú mzdu v národnom hospodárstve v roku 2022 (1 304 € brutto), neuviedla konkrétne okolnosti, na základe ktorých k uvedenému záveru dospela. Náklady na stravovanie navrhovateľa, ktoré oprávnená namietala, odvolací súd nepovažoval za potrebné preukazovať, nakoľko ide o výdavky všeobecne známe, ktorých výšku je možné s ohľadom na pomery primerane regulovať. Súčasne odvolací súd dodáva, že s poukazom na svoje vyššie formulované závery nepovažoval za nevyhnutné za účelom doplnenia dokazovania vykonať výsluch navrhovateľa v odvolacom konaní.

21. K návrhu oprávnenej na vyčíslenie zameškaného výživného navrhovateľa za obdobie od októbra 2022, odkedy tento výživné oprávnenej neuhrádza, do 01.09.2023, odvolací súd udáva, že prípadné nezaplatené výživné môže oprávnená vymáhať na podklade ostatného rozsudku, ktorým bola vyživovacia povinnosť upravená, a to v rámci exekučného konania.

22. Za vecne správny považoval odvolací súd aj výrok napadnutého rozsudku o náhrade trov konania. Hoc v čase podania návrhu dôvody na zrušenie vyživovacej povinnosti neexistovali a navrhovateľ sa nesprávne domnieval, že jeho vyživovacia povinnosť voči oprávnenej zaniká v dôsledku poberania sociálnych dávok spojených s tehotenstvom a materstvom u oprávnenej, resp. v dôsledku vzniku vyživovacej povinnosti otca jej dieťaťa voči nej, odvolací súd nevyhodnotil návrh na zrušenie vyživovacej povinnosti ako šikanóznny, aj keď bol podaný predčasne a navrhovateľ bol v konaní úspešný len čiastočne. Týmto konštatovaním však odvolací súd nepopiera, že oprávnená podanie takého návrhu v citlivom období tehotenstva mohla negatívne vnímať. Čo sa týka návrhu oprávnenej na zvýšenie výživného, tomuto, ako už uviedol súd prvej inštancie, vyhovené nebolo.

23. S poukazom na tieto skutočnosti odvolací súd dospel k záveru, podľa ktorého v danej veci neexistujú okolnosti, pre ktoré by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania vrátane trov odvolacieho konania podľa § 55 CMP niektorému z účastníkov konania a o náhrade trov rozhodol podľa § 52 CMP. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že k prebiehajúcej komunikácii medzi účastníkmi s prvkami animozity neprihliadal, nakoľko táto je podľa jeho názoru dôsledkom dlhodobu a vážne narušených vzťahov medzi navrhovateľom a oprávnenou a jej matkou, pričom nevráživosť medzi účastníkmi je obojstranná.

24. Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku **o d v o l a n i e** nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).